

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

16 april 2024

Kenmerk

Z/23/058547 / D/24/141430

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Energietransitie

Opsteller

Borneman, Elske

Onderwerp

RIB - Informatie over het gebiedsproces Windenergie Reijerscop: Themafase III: Lokaal eigendom, opbrengsten en compensatie

Kennisnemen van

Het verloop van de derde fase van de participatie in het gebiedsproces. In deze fase stond het thema lokaal eigendom, opbrengsten en compensatie centraal.

Inleiding

Met de Startnotitie Gebiedsproces Windenergie Reijerscop (D/23/116608) heeft uw raad de kaders vastgesteld voor het gebiedsproces. Het gebiedsproces bestaat uit drie onderdelen:

1. **Participatie** gericht op het in kaart brengen van issues, wensen en zorgen van belanghebbenden en op het verkennen van oplossingen als input voor het toetsingskader;
2. Het (laten) doen van **onderzoek** naar gebiedspecifieke onderwerpen;
3. In kaart brengen van mogelijke **initiatiefnemers**.

De participatie in het gebiedsproces is opgeknipt in drie thema's:

November 2023 tot half januari 2024	Themafase I: Overlast beperken en gezondheid
Half januari tot eind februari 2024	Themafase II: Aantal, hoogte, locaties en landschap
Tweede helft februari tot april 2024	Themafase III: Lokaal eigendom, opbrengsten en compensatie
April-mei 2024	Afrondingsfase: terugkoppeling resultaten en vooruitblik

Over Themafase I en II is 15 maart een raadsinformatiebrieff verstuurd. In deze raadsinformatiebrieff informeren wij u over Themafase III aan de hand van de drie bovenstaande onderwerpen.

1. Grote lijn Themafase III

Themafase III markeert de laatste fase in het gebiedsproces. In deze fase is dieper ingegaan op lokaal eigendom, opbrengsten en compensatie, waarbij de focus lag op het verkennen van mogelijkheden en ophalen van wensen van omwonenden. Eerder zijn al besluiten genomen door de gemeenteraad die aansluiten op dit thema. Zo moeten windturbines minstens 50% in lokaal eigendom zijn, met kansen voor inwoners uit Woerden en omgeving om mede-eigenaar te worden. Ook werd vastgesteld dat de opbrengsten ten goede moeten komen aan de bredere Woerdense samenleving.

In deze themafase is verkend welke vormen van lokaal eigendom mogelijk zijn en gewenst zijn. Er is gekeken hoe opbrengsten ten goede kunnen komen aan lokale gemeenschappen, onder meer door te kijken naar voorbeelden van andere windprojecten. Ook stond de compensatie voor omwonenden centraal, waarbij gezocht werd naar haalbare en wenselijke vormen van compensatie en welke aspecten hierbij van belang zijn. Deze fase bood kans voor participatie en dialoog, om tot weloverwogen beslissingen te komen die recht doen aan alle betrokken belangen. De gestelde vragen en antwoorden zijn terug te vinden op denkmee.woerden.nl. Er zijn ook aanvullende gesprekken geweest met verschillende belangenorganisaties zoals: Stedin, LTO, Woerden Energie, IJselstroom en Rijne Energie.

2. Procesgang

2.1 Themafase III: Informeren van belanghebbenden over start volgende themafase

Op woensdag 21 februari 2024 is een briefkaart aan de direct omwonenden en de bewoners rondom het zoekgebied in Harmelen, De Meern, Linschoten en Montfoort verstuurd (4043 stuks). Op de voorkant van de briefkaart is de tijdlijn van het windenergie project in de Reijerscop zichtbaar. Op de achterkant wordt een terugblik geworpen op Themafase II, vooruitgekeken op Themafase III en staat de agenda van de aankomende tijd.

Door middel van verschillende krantenberichten in de Woerdense Courant – Het Kontakt, de Dorpskrant Harmelen, de nieuwsbrief en de infozuil in Harmelen is de hele Woerdense bevolking geïnformeerd over de participatieavond van Themafase III, de 1-op-1 gesprekken en de inlooptdagen in het dorps huis van Harmelen.

3. Participatiemomenten

3.1 Bezoek windparken Meeden en Dronten

Op zaterdag 2 maart is er een bezoek gebracht aan twee windparken: Windpark N33 (in Meeden, Groningen) en Windpark Groen (in Dronten, Flevoland). Bij dit bezoek waren 32 deelnemers aanwezig, waarvan 25 bewoners. Het merendeel kwam uit de Reijerscop. Enkelen kwamen van elders uit de gemeente Woerden. Tijdens de busreis zijn er verschillende stops gemaakt om te spreken met diverse lokale betrokkenen.

Windpark N33 - Meeden

De eerste stop in Meeden was op het windpark zelf, direct onder een windturbine. De tweede stop was bij het buurthuis in Meeden. Vanuit dit buurthuis is er al wandelend een bezoek gebracht aan de Kerkweg, op 900m van de windturbines, waar uitvoerig is gesproken met een bewoonster. Daarna keerde de groep terug naar het dorps huis waar gesproken is met de Dorpscoöperatie, het gebiedsfonds N33, Stichting Platform Tegenwind, de gemeente Midden-Groningen en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Windpark Groen - Dronten

De reis vervolgde zich daarna naar Dronten waar de groep werd toegesproken door Windkoepel Groen, de wethouder en Programmamanager van de gemeente Dronten. De laatste stop was bij een agrariër/perceeleigenaar die een windturbine op zijn grond heeft staan, waarbij deze van verschillende afstanden

kon worden bekeken.

Een uitgebreid verslag van deze dag en de gestelde vragen is terug te vinden op denkmee.woerden.nl.

3.2 Themafase III: Lokaal eigendom, opbrengsten en compensatie

Op woensdagvond 6 maart 2024 heeft een openbare participatieavond plaatsgevonden in H2O te Harmelen, van 19.30 uur tot 22.00 uur. De avond bestond uit een plenair gedeelte en een gedeelte waarin de bezoekers in gesprek konden gaan met experts. De wethouder heeft de aanwezigen geïnformeerd met een korte terugblik op Themafase I en II en het programma van deze thema-avond. Vervolgens hebben Energie van Utrecht, Betuwewind en SAOZ hun presentaties gegeven over lokaal eigendom, de opbrengsten van windturbines en nadeelcompensatie. Deze avond kende een opkomst van 56 bezoekers. Het plenaire gedeelte is opgenomen en terug te zien op denkmee.woerden.nl, net als de verslaglegging van de gesprekken met de experts van deze avond.

4. Inloopmiddagen en 1-op-1 gesprekken

In deze periode is de omgevingsmanager op 28 februari en 13 en 20 maart aanwezig geweest in het dorps huis van 10.00 -13.00 uur. In deze periode zijn er slechts twee bewoners van de Reijerscop langs geweest en twee leden van de lokale partij Sterk Woerden. Daarnaast was er een vertrouwelijk gesprek met de wethouder en de omgevingsmanager. De animo om langs te komen is duidelijk afgenomen. Bij navraag wordt gesteld dat er al genoeg momenten zijn geweest om de standpunten en ideeën duidelijk te maken en dat men niet veel meer toe te voegen heeft hieraan.

Een greep uit de gestelde vragen tijdens dit thema zijn:

- Worden we straks onteigend als we niet meewerken?
- Is er een verschil tussen grote en kleine windturbines qua lawaai; klopt dit wel of niet? Kan dit op 22/4 nog een keer worden uitgelegd?
- Zijn windturbines allemaal even groot en zit het verschil in de bladen?
- Hoe worden de opbrengsten straks verdeeld?
- Zeker voor groene energie, maar zijn er geen andere oplossingen dan windturbines in onze Reijerscop?
- Men voelt zich straks thuis opgesloten tussen de A12 en de windturbines. Wat gaat dit doen met de gezondheid van bewoners? Hier zijn grote zorgen over.

De hieruit voortgekomen punten worden uiteraard wel meegenomen in het verdere proces richting de afrondingsfase (bijeenkomst 22 april) en het toetsingskader.

Speciale aandacht is er ook in deze fase geweest voor de 70 vragen die zijn gesteld door enkele bewoners aan de Reijerscop. Met hen was al eerder de afspraak gemaakt dat deze vragen ingedeeld worden per themafase. Voor Themafase III zijn de vragen begin april schriftelijk beantwoord. De antwoorden kunt u terugvinden op denkmee.woerden.nl.

5. Sfeerimpressie

Gedurende de participatieavonden en inloopmiddagen konden buurtbewoners hun zorgen en standpunten delen. Deze bijeenkomsten zijn altijd vreedzaam verlopen en er werd met respect naar elkaar geluisterd en gediscussieerd.

Tijdens de individuele gesprekken met wethouder Jelmer Vierstra waren er zowel kritische buurtbewoners als voorstanders van windenergie aanwezig.

6. Bereik

Tijdens Themafase III zijn er in totaal de volgende contactmomenten geweest:

- 177 mensen hebben zich geabonneerd op de nieuwsbrief (excl. gemeenteadressen); groei van 9 abonnees;
- 10 bijdragen geleverd op denkmee.woerden.nl;
- 14 reacties gegeven op denkmee.woerden.nl;
- 25 mensen die per mail, telefonisch of via persoonlijk contact reactie hebben gegeven;
- 56 bezoekers thema-avond;
- 4 mensen bij de twee inloopsprekuren met de omgevingsmanager;
- 1 afspraak met de wethouder, met in totaal twee inwoners.

7. Communicatie

7.1 Digitale nieuwsbrief

Er is binnen Themafase III 1 digitale nieuwsbrief verstuurd aan de abonnees:

1. Terugblik thema-avond 24 januari en aanmelden bezoek windpark 2 maart
 - a. Verzenddatum: 22 februari 2024
 - b. 177 ontvangers
 - c. 131 keer geopend

7.2 Denkmee.woerden.nl

Denkmee.woerden.nl is het digitale platform waar belanghebbenden hun vragen kwijt kunnen. Daarnaast is het de plek die als archief gebruikt wordt en waar inwoners bijvoorbeeld de presentaties van de participatieavonden kunnen terugvinden.

Op denkmee.woerden.nl zijn er binnen Themafase III in totaal 10 bijdragen geplaatst en hierop zijn (in totaal) 20 reacties binnen gekomen. Van deze reacties zijn er 6 van de gemeente zelf, als antwoorden op gestelde vragen. Er zijn dus 14 reacties vanuit bewoners/betrokkenen/belanghebbenden zelf geplaatst.

7.3 Media

7.3.1 Woerdense Courant

Er zijn in totaal twee artikelen gezet op de infopagina van de Woerdense Courant – Het Kontakt. Eenmaal met aankondiging bezoek windpark en thema-avond 6 maart. De andere met aankondiging thema-avond 6 maart en de agenda voor de komende periode. De oplage van de Woerdense Courant – Het Kontakt is meer dan 25.000 exemplaren.

7.3.2 Dorpskrant Harmelen

Met een artikel over de thema-avond van 6 maart en de verschillende inloopsessies en 1-op-1 gesprekken is er ook via de lokale Dorpskrant Harmelen aandacht gevraagd voor deze activiteiten. De oplage van de Dorpskrant Harmelen is 6.000 exemplaren.

7.3.3 Infozuil Harmelen

In Themafase III is er tweemaal gebruik gemaakt van de digitale informatiezuil op het Kerk-/Dorpsplein in Harmelen. Eenmaal voor de thema-avond 6 maart en eenmaal voor het windparkbezoek.

8. Onderzoeken

Onderzoeken uitgevoerd voor Themafase III:

- Marktverkenning (mogelijkheid tot realiseren);
- Verkenning socialisatie grondvergoedingen;
- Verkenning lokaal eigendom;
- Verkenning toepassen maatschappelijk fonds en omgevingsfonds;
- Verkenning planschade;
- Initiatief mogelijkheden, perceeleigenaren, pachters en verpachters.

De resultaten van deze onderzoeken zijn verwerkt in presentaties tijdens de openbare participatieavond, d.d. 6 maart. Bezoekers kregen na de presentaties kans om verdiepende vragen te stellen aan de onderzoekers. De presentaties met onderzoeksresultaten zijn terug te vinden op denkmee.woerden.nl.

Tenslotte is er overleg geweest met Stedin over de mogelijkheid tot aansluiting van het windpark op het elektriciteitsnet. Dat had een positief resultaat, waaruit blijkt dat een aansluiting kan worden gerealiseerd.

9. Initiatiefnemers en perceeleigenaren

9.1 Initiatiefnemers

Tijdens Themafase III zijn twee nieuwe mogelijke initiatiefnemers aan de lijst toegevoegd die geïnteresseerd zijn om wind te willen ontwikkelen in de zoeklocatie Reijerscop. In totaal komt het aantal mogelijke initiatiefnemers op zes, waarvan vier organisaties buiten Woerden en twee binnen Woerden. Selectie van initiatiefnemers is nu nog niet aan de orde. Dat volgt pas als het gebied open staat voor vergunningverlening na het vaststellen van het toetsingskader door de raad.

9.2 Bijeenkomst perceeleigenaren

Woensdag 27 maart was er een besloten bijeenkomst voor de perceeleigenaren en pachters in het zoekgebied. Zij waren uitgenodigd voor een aantal presentaties en om met elkaar in gesprek te gaan op het gemeentehuis. Er waren vijftien van de dertig perceeleigenaren (met ongeveer 60% van het eigendom in het zoekgebied) aanwezig, dit is exclusief meegekomen partners/familie. Drie van deze dertig perceeleigenaren zijn (semi) overheidsinstanties, zij waren niet aanwezig.

De wethouder opende de bijeenkomst met een overzicht van alle doorlopen thema's in het gebiedsproces en hield een pleidooi voor het belang van eerlijk lokaal eigendom voor dit project. Tijdens deze bijeenkomst waren sprekers aanwezig namens de vereniging van grondeigenaren en pachters van de windontwikkeling in de Haarlemmermeer (Waterwolf) en namens de energiecoöperatie in Culemborg (Windenergie Culemborg). Waterwolf vertelde over het verenigen als grondeigenaren, hoe dit kan worden ingevuld en wat de baten hier van zijn. Windenergie Culemborg besprak het proces dat zij in Culemborg doorlopen en de lessen die zij hier uit hebben geleerd.

De aanwezige grondeigenaren hebben actief deelgenomen aan het gesprek. Ook kwam ter sprake dat het voor de grondeigenaren en bewoners voordeliger kan zijn zich te verenigen en gezamenlijk mee te werken aan de ontwikkeling van een windpark. Zo kan de omgeving meer invloed krijgen op de ontwikkeling en inpassing van het windpark en de impact op de omgeving.

10. Einde Themafase III

Het thema is afgesloten op vrijdag 29 maart, dit is volgens planning.

Kernboodschap

Gedurende de periode van 28 februari 2024 tot en met 29 maart 2024 vond Themafase III plaats, gericht op "Lokaal eigendom, opbrengsten en compensatie". In deze fase werd kennis vergaard over verschillende aspecten, waaronder lokaal eigendom door middel van een energiecoöperatie, de opbrengsten van windturbines en nadeelcompensatie. Tijdens de bijbehorende thema-avond waren diverse experts aanwezig om te spreken over deze onderwerpen. Omwonenden van het zoekgebied kregen de mogelijkheid om via een georganiseerde busreis een kijkje te nemen bij Windpark N33 in Meeden en Windpark Groen in Dronten, zodat zij zelf een beeld konden vormen van hoe de exploitatie van windturbines vorm kan krijgen. Daarnaast werden alle perceeleigenaren in het zoekgebied uitgenodigd voor een

eerste besloten bijeenkomst, waarin het belang van het verenigen als grondeigenaren werd besproken.

Belanghebbenden zijn via verschillende communicatiekanalen op de hoogte gebracht van het participatieproces. De gesprekken met de wethouder en de inloopsprekuren werden goed bezocht en zowel de derde thema-avond als het bezoek aan de windparken konden rekenen op een goede opkomst. Daarbovenop worden de digitale participatiemogelijkheden actief benut. Verslagen van bijeenkomsten, presentaties en onderzoeken zijn publiekelijk beschikbaar via denkmee.woerden.nl.

Financiën

Het gebiedsproces gaat financieel volgens planning en heeft vooralsnog geen consequenties voor de begroting.

Vervolg

Op maandagavond 22 april is de afsluitende bijeenkomst van het gebiedsproces. Hiervoor zijn alle eerder genodigden wederom uitgenodigd, inclusief de belangenorganisaties (per mail). De gemeente neemt de aanwezigen mee in de (voorlopige) uitkomsten van dit gebiedsproces en er wordt vooruit gekeken naar punten die (mogelijk) worden opgenomen in het toetsingskader.

Via denkmee.woerden.nl, na afloop van de thema-avond op 6 maart en de fysieke gesprekken zijn onder andere onderstaande bijdragen binnengekomen. De projectgroep neemt hiervan kennis en beantwoordt deze op het moment dat per punt vermeld staat:

- Het is heel goed mogelijk dat inwoners te maken krijgen met schade door windmolens in twee of misschien zelfs drie gemeenten. Hoe werkt het dan met het aanvragen van nadeelcompensatie?
 - Tijdens de bijeenkomst op 22 april is er wederom een expert aanwezig op het gebied van nadeelcompensatie. Deze vraag wordt aan hem voorgelegd voor beantwoording op deze avond.
- Het is toch niet aangetoond dat er gezondheidsklachten als direct gevolg van geluid van windturbines? Dat is toch een indirect gevolg van hoe mensen reageren op (geluid van) windturbines?
 - Ook voor deze vraag geldt dat er op 22 april een expert aanwezig is om deze vraag te kunnen beantwoorden, ook al is dit formeel een vraag van Themafase I.
- Worden we straks onteigend als we niet meewerken?
 - Onteigening is nu niet aan de orde en we verwachten dat dit in de toekomst te voorkomen is. Mocht dit later alsnog gaan spelen dan worden de bewoners hierover actief geïnformeerd middels de vaste communicatiekanalen (onder andere: denkmee.woerden.nl, De Woerdense Courant – Het Kontakt, bewonersbrieven/-bijeenkomsten).

Bijlagen

Geen
